

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๑/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๖๗

วันที่ ๑๔ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { ประธานวุฒิสภา ผู้ร้อง
นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ที่ ๑
นายพิชิต ชื่นบาน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๑ นายกรัฐมนตรี สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ และมาตรา ๑๗๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ คณะรัฐมนตรี โดยมาตรา ๑๖๐ บัญญัติว่า “รัฐมนตรีต้อง ... (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ (๕) ไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ...” และ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ ... (๔) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ ... ”

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้ถูกร้องที่ ๒ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้ขอลาออกจากตำแหน่งดังกล่าว การนี้จึงทำให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๒ สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีจึงไม่มีเหตุที่ต้องวินิจฉัยคดี ในส่วนของผู้ถูกร้องที่ ๒ ต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ กรณีไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องกรณีของผู้ถูกร้องที่ ๒

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ กำหนดให้อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนั้นผ่านทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ โดยรัฐสภาเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติในการตรากฎหมายอันเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับในสังคม ส่วนคณะรัฐมนตรีจะใช้อำนาจบริหารในการบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินนโยบาย รวมถึงการบริหารงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินเพื่อให้เกิดเสถียรภาพและประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในประเทศ และศาลซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นตามเขตอำนาจที่กฎหมายกำหนดให้มีเขตอำนาจเหนือคดีนั้น สำหรับคณะรัฐมนตรี รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๘ วรรคหนึ่ง กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสามสิบห้าคนมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน โดยคณะรัฐมนตรีประกอบไปด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าคณะรัฐมนตรีในฐานะผู้นำฝ่ายบริหารและรัฐมนตรีประจำกระทรวงต่าง ๆ ที่แบ่งส่วนราชการ โดยแยกตามภารกิจ รัฐธรรมนูญได้กำหนดหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีไว้ในมาตรา ๑๖๔ โดยบัญญัติให้คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา รวมถึงต้องปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เปิดเผย มีความรอบคอบและระมัดระวังในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชนส่วนรวม รักษาวินัยในกิจการที่เกี่ยวกับเงินแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด ยึดถือและปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม ผาสุก และสามัคคีปรองดองกัน ด้วยเหตุที่คณะรัฐมนตรีใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินตามที่รัฐธรรมนูญมอบให้ซึ่งถือเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยทางหนึ่ง การกำหนดที่มา คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี รวมถึงเหตุแห่งการสิ้นสุดของตำแหน่งรัฐมนตรีไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นจึงเป็นข้อสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะได้บุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามก่อนที่จะเข้าสู่ตำแหน่งและคงสถานะนั้นไว้ในขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี

ข้อที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ นายกรัฐมนตรีได้นำความกราบบังคมทูล เพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม เนื่องจากผู้ถูกร้องที่ ๒ เคยต้องโทษตามคำสั่งศาลฎีกาให้จำคุกเป็นเวลา ๖ เดือน ฐานละเมิดอำนาจศาล การดังกล่าวทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นบุคคลที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) กรณีจึงเป็นเหตุให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๑ นายกรัฐมนตรี

สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕)

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ ได้บัญญัติคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามรัฐมนตรีไว้ โดยบัญญัติว่า “รัฐมนตรีต้อง ... (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ (๕) ไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ...” กรณีตามคำร้องการพิจารณาว่า บุคคลใดมีคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามในการได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) เป็นสำคัญ และแม้ว่าผู้นั้นจะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีอยู่ก็ตาม รัฐมนตรีผู้นั้นย่อมต้องคงสถานะของตนให้มีคุณสมบัติ หรือไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) อยู่ตลอดขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีด้วย โดยหากเกิดกรณีที่ไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) เสียแล้ว จะส่งผลให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้นั้นสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗๐ โดยวรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ ... (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ ...” เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญมีความมุ่งหมายที่จะให้รัฐมนตรีเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ในที่นี้คงต้องหมายถึงความซื่อสัตย์สุจริตที่รับรู้เป็นการทั่วไปว่ารัฐมนตรีผู้นั้นมิได้มีลทินมัวหมองที่ทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดความเคลือบแคลงสงสัย รวมไปถึงต้องเป็นบุคคลที่ไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่รัฐมนตรี หรือใช้อำนาจหน้าที่ของตนโดยมิชอบอันอาจส่งผลเสียหายแก่รัฐหรือประโยชน์สาธารณะหรือแก่ประชาชนทั่วไป เมื่อพิจารณาจากความมุ่งหมายของบทบัญญัติมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) ที่ให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีต้องครองตนให้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และไม่มีพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงอยู่ตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ประกอบกับอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งประกอบไปด้วยส่วนราชการต่าง ๆ ตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน ในการดำเนินนโยบาย รวมถึงการใช้งบประมาณของแผ่นดินเพื่อบริหารจัดการกิจการของรัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในสังคม ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และไม่มีพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงนั้นย่อมถือเป็นข้อปฏิบัติที่สำคัญอย่างยิ่งที่รัฐมนตรีต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารและถือเป็นตำแหน่งสูงสุดในคณะรัฐมนตรี ย่อมมีดุลยพินิจในการเลือกบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำกระทรวงให้มีจำนวนครบถ้วนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ซึ่งถือเป็นดุลยพินิจของนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหาร

ที่จะตัดสินใจอย่างอิสระในการเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญโดยตรงกับสายการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมกับภารกิจของกระทรวงนั้น ๆ อันถือเป็นการตัดสินใจทางการเมืองร่วมกันกับพรรคการเมืองที่เข้ามาร่วมรัฐบาลภายใต้หลักความไว้วางใจระหว่างนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่มาจากพรรคการเมืองดังกล่าว เนื่องด้วยรัฐมนตรีแต่ละคนเมื่อประกอบกันเป็นคณะรัฐมนตรีแล้วต้องบริหารราชการแผ่นดินตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน หากไม่เปิดโอกาสให้นายกรัฐมนตรีได้มีดุลยพินิจในการเลือกรัฐมนตรีด้วยตนเองแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาลในการบริหารประเทศอย่างเป็นเอกภาพได้ การนี้จึงต่างจากกรณีการตรวจสอบความถูกต้องของคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามที่กฎหมายกำหนดอันเป็นกระบวนการตรวจสอบทางกฎหมายซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปที่กำหนดมาตรฐานของบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี โดยกระบวนการตรวจสอบดังกล่าวนั้นย่อมสามารถถูกตรวจสอบได้โดยองค์กรอื่นหรือแม้กระทั่งการตรวจสอบโดยประชาชนโดยการยื่นคำร้องผ่านองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีนั้นเป็นกระบวนการปฏิบัติงานภายในของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหลังจากที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีให้ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นและยังเป็นหน่วยงานที่จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งรัฐมนตรีเพื่อดำเนินกระบวนการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรี และการขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสนำคณะรัฐมนตรีเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ โดยกระบวนการในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อนั้นจะดำเนินการตรวจสอบจากแบบแสดงประวัติและแบบแสดงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่ผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นผู้จัดทำเอกสารและรับรองตนเองว่าตนมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หลังจากนั้นสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะประสานงานสอบถามไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงหน่วยงานที่ครอบครองข้อมูลข่าวสารเพื่อตรวจสอบรายละเอียดประวัติของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อต่อไป อาทิ ตรวจสอบการเป็นบุคคลล้มละลาย ตรวจสอบข้อมูลคดีแพ่งและคดีอาญา รวมถึงเชิญบุคคลดังกล่าวมาชี้แจงกรณีข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการตรวจสอบประวัติและตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามขั้นตอนกระบวนการแล้วอย่างครบถ้วนก่อนที่เสนอชื่อบุคคลดังกล่าวเพื่อนำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณเพื่อทรงแต่งตั้งรัฐมนตรี ประกอบกับแบบแสดงประวัติและแบบแสดงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่ผู้ถูกร้องที่ ๒

เป็นผู้จัดทำข้อมูลและรับรองว่าตนเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ นั้น เป็นข้อเท็จจริงที่อยู่ในความรับรู้ของผู้ถูกร้องที่ ๒ เอง ซึ่งในกระบวนการจัดทำเอกสารข้อมูลแบบแสดง ประวัติและแบบแสดงคุณสมบัติ รวมถึงกระบวนการในการตรวจสอบข้อมูลหรือสอบถามข้อมูลนั้น อาจเกิดข้อบกพร่องในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ขึ้นได้ โดยข้อเท็จจริงตามคำร้องนี้คงต้องถือว่าเป็นข้อบกพร่องที่ไม่ร้ายแรงถึงขนาดจะทำให้เห็นว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ รู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) แต่จงใจที่จะเสนอชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี อันจะทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์หรือมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) แต่อย่างใด

กรณีการตีความปัญหาที่ว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ มีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ บัญญัติไว้ หรือไม่ รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรอื่น อันได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ หรือศาลฎีกา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) แล้วแต่กรณี ซึ่งไม่ใช่อำนาจหน้าที่โดยตรงของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในฐานะนายกรัฐมนตรีแต่อย่างใด ทั้งนี้ เมื่อยังไม่ปรากฏว่าศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นบุคคลผู้ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) กรณีที่จะถือว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ตกเป็นบุคคลที่ ต้องห้ามมิให้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีนั้นย่อมก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ และในการนี้จะถือว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ รู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) มิได้ เพราะเป็นเรื่องการใช้ดุลยพินิจหรือความเข้าใจแห่งตน พิจารณาประกอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นกรณีไป

ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ นายกรัฐมนตรีได้นำความกราบบังคมทูล เพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี โดยที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ เคยต้องคำสั่ง ศาลฎีกาให้จำคุกเป็นเวลา ๖ เดือน ฐานละเมิดอำนาจศาล การดังกล่าวไม่ถือว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นบุคคลไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตหรือมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม อย่างร้ายแรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) แต่อย่างใด ดังนั้น ความเป็นรัฐมนตรีของ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕)

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๑ นายกรัฐมนตรี
ไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕)

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ